Punkt i protokollet PR 152/2020 rd

Plenum

Torsdag 26.11.2020 kl. 16.00—20.40

3. Medborgarinitiativ om att avskaffa straffbarheten vid användning av cannabis
Medborgarinitiativ MI 5/2020 rd

Remissdebatt

Andre vice talman Juho Eerola: Ärende 3 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till lagutskottet.

För remissdebatten reserveras högst 1 timme. Vid behandlingen av ärendet följer riksdagen det för ärenden med tidtabell överenskomna förfarandet. — Vi går till debatt, ledamot Honkasalo.

Jag ber de ledamöter som har andra diskussioner i anslutning till temat att lämna salen och också hålla sig borta från dörrarna, så att vi kan höra ledamot Honkasalos anförande.

Debatt

17.01 **Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Tänään käsiteltävä kansalaisaloite on meille päättäjille tervetullut keskustelunaloitus. Kiitän tästä lämpimästi aloitteentekijöitä.

Aloitteessa esitetään kannabiksen käytön ja pienten määrien hallussapidon ja kasvatuksen rangaistavuuden poistamista. Aloitteessa ei ole esimerkiksi kyse kannabiksen myynnin laillistamisesta eikä muiden huumausaineiden rangaistavuuden poistamisesta. Keskustelua aloitteesta on kuitenkin vaikea käydä kiihkottomasti ja tutkittuun tietoon perustuen. Keskustelua leimaa usein niin sanottu narkofobia. Narkofobialla tarkoitetaan pelokasta ja tunnepitoista suhtautumista huumausaineisiin ja niitä käyttäviin ihmisiin. Narkofobia kuvaa hyvin sitä ilmapiiriä, jolla keskustelua kannabiksen käytöstä tänäänkin käydään — huumeita pelätään ja niitä käyttäviä henkilöitä leimataan. Tärkeää olisi kuitenkin pystyä keskustelemaan aloitteen hyödyistä ja haitoista faktoihin perustuen.

Tosiasia on, että kannabiksen käyttö on yhteiskunnassamme, kuten ympäri maailmaa, yleistynyt. Lähes neljäsosa suomalaisista on kokeillut kannabista ainakin kerran. Ero entiseen on suuri. Vuonna 92 vain 6 prosenttia suomalaisista oli kokeillut kannabista. Emme voi siis vain sulkea silmiämme ja ajatella, että kun huumeet täysin kielletään, huumerintamalla ei tapahdu mitään. Tosiasia on, että päihteitä käytetään, halusimme sitä tai emme. Meidän tehtävämme onkin tehdä viisasta politiikkaa, jolla vastataan niihin muutostarpeisiin, joita yhteiskuntamme tarvitsee.

Arvoisa puhemies! Lain tulee olla väline, ei päämäärä. Meidän tuleekin kysyä, mikä on se päämäärä, jonka päihdepolitiikalla haluamme saavuttaa. Minkälaisia ovat ne välineet, joita tarvitsemme? Tehtävänämme on katsoa nykyisen päihdepolitiikan vaikutuksia yhteiskunnassamme ja avoimesti pohtia, tarvitsemmeko muutosta. Me vasemmistoliitossa tavoittelemme yhteiskuntaa, jossa jokaisen hyvinvointi on tärkeää ja jossa jokaisen ihmisar-

vo toteutuu. Kuitenkin päihteidenkäyttäjät ovat usein se leimatuin ryhmä, josta puhutaan vailla ihmisarvon kunnioitusta. Päihteiden ongelmakäyttäjiä koskevat viimeaikaiset tutkimukset kertovat syvästä huono-osaisuudesta, joka on alkanut usein jo varhain. Päihteiden käyttäjiin suhtaudutaan helposti kielteisesti myös viranomaisten keskuudessa, jolloin hoitoon pääseminen ja avun hakeminen vaikeutuu. Päihteidenkäyttäjä helposti syrjäytyy. Onko tämä se päämäärä, jonka yhteiskunnassamme haluamme?

Arvoisa puhemies! Kriminalisointi ja kontrolli eivät ole paras keino huumausaineiden haittojen ehkäisyssä. Tiedämme, että rangaistuksiin perustuva huumepolitiikka ei ole johtanut kehuttaviin tuloksiin. Päihteiden käyttö ja kauppa eivät ole vähentyneet, ja käyttäjiä on sysätty marginaaliin. Rikosoikeuden käyttö vain pahentaa päihteiden aiheuttamia ongelmia aiheuttamalla kohtuuttomia oheisseuraamuksia. Moni käyttäjistä on satunnaisia käyttäjiä tai kokeilijoita. Käytöstä ja pienenkin määrän hallussapidosta rangaistaan rikosmerkinnällä, joka voi pysyä henkilön rekisterissä jopa kymmenen vuotta. Käyttörikoksia tulee poliisin tietoon vuosittain noin 15 000. Merkintä voi haitata työ- tai opiskelupaikan saamista, selvityksen mukaan yli 60 alalla. Voi vain kuvitella, mitä merkintä tarkoittaa nuoren elämässä, jolla on työnhaku ja elämä edessä. Tämä on myös yhteiskunnallista haaskausta ja vie suuren resurssin poliiseilta. Rikosoikeuden tulisi olla viimesijainen keino intressien suojaamiseksi. Päihdepolitiikkaa tulisi tehdä haittoja vähentäen, ei rangaistukset edellä. Meidän olisikin parannettava päihdehoito- ja kuntoutusjärjestelmäämme sekä turvattava enemmän resursseja mielenterveyspalveluihin rankaisemiseen perustuvan järjestelmän sijaan.

Arvoisa puhemies! Huumausainepolitiikassa on kyse vahvasti myös perus- ja ihmisoikeuksista. Päihteidenkäyttäjien vähäisenkin käytön rangaistavuus ja stigmatisointi loukkaa perusoikeuksia. Päihteidenkäyttäjät eivät aina uskalla käyttää sosiaali- ja terveyspalveluja viranomaisten ja rangaistusten pelossa. Palveluita saatetaan myös evätä päihteiden käytön takia.

Myös kannabiksen lääkekäyttö on tehty kohtuuttoman vaikeaksi aiheuttaen turhaa kärsimystä. Nykyinen käytäntö on kannabista lääkinnällisesti käyttäville mahdoton, kun kipuun kannabiksesta apua hakeva syyllistyy rikokseen ja joutuu jäämään vaille apua tai vaarantamaan itsensä. Lääkekäyttöä koskeva erillinen keskustelu on ehdottomasti tarpeen.

Tiedämme myös, että kansainvälisesti huumausainepolitiikka on tiiviisti kytköksissä ihmisoikeuksiin. Niin sanottu huumeiden vastainen sota on paitsi epäonnistunut huumeongelman ratkaisemisessa myös johtanut inhimilliseen kärsimykseen ja valtaviin sosiaalisiin, terveydellisiin ja ympäristöongelmiin ympäri maailmaa. Rangaistuksista huolimatta kansainvälinen huumebisnes kukoistaa ruokkien muun muassa lapsityövoimaa ja ihmiskauppaa.

Arvoisa puhemies! Kun puhutaan kannabiksen käytön ja hallussapidon rangaistavuuden poistamisesta, on hyvä puhua siihen liittyvien haittojen lisäksi sen hyödyistä. Rangaistavuuden poistamisen hyötynä olisi muun muassa se, että kannabiksen käytön ja hallussapidon rankaisemisen poisto vähentäisi käyttäjiin kohdistuvaa stigmaa ja madaltaisi käyttäjän kynnystä hakeutua avun ja tuen piiriin. Se tehostaisi hoitoonohjausta ja varhaista puuttumista. Se vähentäisi rikosmerkintöjä ja niistä aiheutuvia negatiivisia ilmiöitä sekä vapauttaisi poliisien resursseja.

Julkisen vallan velvoite on perustuslain mukaan edistää kansalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Tämä velvoite koskee myös päihteiden käyttäjiä. Päihdepolitiik-

kaa tulisikin tehdä faktapohjaisesti tavoitellen hyvinvointia ja ihmisarvoista elämää kaikille. — Kiitos.

17.08 **Mari Rantanen ps:** Arvoisa puhemies! Ensin kommentoin edustaja Honkasalon puhetta. Näyttää siltä, että vasemmisto haluaa tässäkin asiassa muuttaa laittoman lailliseksi ja että asia sillä tavalla sitten järjestyy ja muuttuu paremmaksi.

Mutta palataan tähän debattiin. Arvoisa puhemies! Kansalaisaloitteessa ehdotetaan lakimuutosta, joka poistaisi rankaisemisen kannabiksen henkilökohtaisesta käytöstä ja sitä varten tapahtuvasta kannabiksen kasvattamisesta sekä omaa käyttöä varten tapahtuvasta pienen määrän hallussapidosta. Aloitetta perustellaan sillä, että nykyinen politiikka ei ole vähentänyt haittoja ja että kannabiksen tuominen lailliseen kontrolliin heikentäisi siihen liittyvää rikollisuutta. Näkisin asian täysin päinvastoin. Aloitteen mukainen kannabiksen dekriminalisaatio, eli käytön ja valmistuksen hyväksyminen, olisi omiaan lisäämään kannabiksen käyttöä ja siitä aiheutuvia haittoja. Vaikka kannabista olisi mahdollista kasvattaa kotona omaan käyttöön, on kuitenkin tosiasia, että huumekauppa on tiukasti järjestäytyneen rikollisuuden käsissä. Järjestäytynyt rikollisuus olisi mielissään tällaisen bisnesmahdollisuuden edessä.

Yhteiskunnan tehtävä on pyrkiä huumausaineiden käytön vähentämiseen. Siihen hallituskin on hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti sitoutunut. Lähtökohta on oltava siinä, ettei kukaan alkaisi käyttämään huumeita ja että ne, jotka jo käyttävät, lopettaisivat sen. Yhteiskunnan tehtävä ei ole mahdollistaa käyttöä laillisesti ja seuraamuksetta. Lainsäädännön tarkoitus on osoittaa toivottavaa käytöstä ja pyrkiä nostamaan kynnystä ei-toivotulle käytökselle.

Arvoisa puhemies! Hallituksen sisältä kuuluu kuitenkin soraääniä. Vihreiden puheenjohtaja ja poliisiasioista vastaava ministeri Ohisalo on kertonut, että hänen puolueensa huumepolitiikka tavoittelee kaikkien huumausaineiden, jopa kovimpien aineiden, käytön ja hallussapidon dekriminalisaatiota. [Niikko: Onko näin?] Pyytäisin ministeriä itseään nyt kuuntelemaan oman hallinnonalansa ammattilaisten, eli poliisien, kommentteja. He ovat asiantuntijoita, jotka kohtaavat huumeiden haitat työssään kentällä. Suomen Poliisijärjestöjen Liitto suhtautuu kriittisesti niin kannabiksen kuin muidenkin huumausaineiden laillistamiseen. [Timo Heinonen: Totta kai!] Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmaisella on hyvin suora kanta asiaan: huumeiden liberalisointia ei tule sallia. Hänen mukaansa poliisi näkee huumausaineisiin liittyvässä maailmassa kuolemaa, väkivaltaa, hyväksikäyttöä, prostituutiota, perheiden hätää, vanhempien tuskaa ja ylipäätään rikoksia.

Puheet huumausaineiden vapauttamisesta ovat vastuuttomia, jopa ylimielisiä niitä ihmisiä kohtaan, jotka kamppailevat lapsensa huumausaineiden käytön kanssa tälläkin hetkellä. Vastuullinen keskustelu ja politiikka ottaa huomioon nämä lapset ja nuoret. Me emme voi antaa sellaista käsitystä, että jotkut huumausaineet ovat vaarattomia ja että kaikkia voi käyttää ilman seuraamuksia. Huumausaineet eivät ole vaarattomia, edes kannabis, varsinkaan nuorille, kehittyville aivoille. Eikä sitäkään seikkaa tule sivuuttaa, että mitä nuorempana käyttö alkaa, sitä suurempi on riski vahvempiin aineisiin.

Olen itse istunut varsin monen kovien huumeiden käyttäjän kanssa ambulanssin takaosassa ja keskustellut huumeidenkäytöstä. Ja voin sanoa, että jokainen heistä, joka kykenee keskusteluun, katuu käytön aloittamista, ja lähestulkoon aina he ovat aloittaneet kannabiksella. Oudoksun kyllä hyvin paljon sitä tapaa, jolla tällä hetkellä kannabiksesta puhutaan jopa ihmisoikeuskysymyksenä ja ihmisoikeusnäkökulmasta, sillä ihmisoikeuksiin

kuuluu hyvä elämä, ja hyvää elämää ei voi saada huumausaineita käyttämällä. On aivan selvää se, että jokaisesta, joka kannabista on kokeillut, ei tule kovien huumausaineiden käyttäjää. Mutta voi sanoa, että lähestulkoon kaikki ne, joiden tarinan luette lehdistä — jotka käyttävät kovia huumeita, jotka ovat pahasti koukussa — ovat aloittaneet kannabiksella. [Arto Satonen: Näin on!] Ja tämä on se fakta.

Kun tässä edellisessä puheenvuorossa kävi ilmi, että vuonna 92 vain kuusi prosenttia ihmisistä oli kokeillut kannabista, niin mitä on tapahtunut sen jälkeen? Nyt me olemme aivan valtavissa luvuissa. Jos itse katson tätä kehitystä tällä välin, niin meillä on käynyt asenteiden muutos. Me olemme ruvenneet puhumaan huumausaineista ikään kuin ne olisivat sallittavia, ikään kuin ne eivät olisi vaarallisia, ikään kuin viihdekäyttö olisi ok, ja toisaalta meille on tullut avoimet rajat. Meillä tulee tavaraa sisään huomattavasti enemmän kuin vuonna 92. Ja nämä on hyvä ottaa tässä asiassa myöskin huomioon.

Yksi niistä argumenteista, joita varmasti tänäkin iltana kuulette, on hoitoon hakeutumisen pelko rekisterimerkinnän takia. Mutta tämä ei pidä paikkaansa. Jos ihminen menee hakemaan huumausaineongelmiinsa apua, niin ei terveydenhuoltohenkilöstö ilmoita hänestä poliisille. Sitten on käytetty… [Hälinää]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Anteeksi, edustaja Rantanen. Voisivatko muut edustajat olla pikkuisen hiljempaa, täällä puhutaan tärkeää asiaa. — Olkaa hyvä.

Kiitos, puhemies! Saatatte kuulla tänään, että WHO on ottanut kantaa huumeiden dekriminalisointiin ja että WHO kannattaa sitä. Se ei pidä paikkaansa. WHO toteaa vuonna 2014 raportissaan, joka siis käsittelee hiviä, hivin ennaltaehkäisyä ja hoitoa, ettei huumausaineiden käyttäjille tulisi langettaa vankeusrangaistuksia. Siellä ei puhuta mitään koko dekriminalisaatiosta. Sen verran siellä puhutaan, että käyttäjiä ei tulisi hoitaa pakolla. YK ei myöskään ole virallisesti tällaista päätöstä tehnyt, eikä itse asiassa THL:kään kantanansa, vaan siellä on muutama tutkija ja heidän bloginsa, jotka tämän ovat nostaneet esiin.

Sitten kuulette Portugalista, joka on todella siis tehnyt dekriminalisoinnin. Mutta hyvin usein meillä keskustelussa puhutaan vain siitä, että rangaistuksia ei tule. Se on totta, siellä ei enää rikoslakirangaistuksia ole, mutta meille ei kerrota sitä, että siellä on hallinnollisia seuraamuksia, jotka ovat todella kovia. Eli käytännössä, vaikka ne on irrotettu rikosprosessista, poliisi on merkittävä toimija sielläkin. Kun poliisi kohtaa käyttäjän, tämä toimitetaan seuraamuskomiteaan, jossa tehdään haastattelu ja arviointi. Portugalin mallissa käyttäjälle voidaan antaa terapiaa, hoitoa, hänelle voidaan langettaa kielto liikkua tietyllä alueella, matkustuskielto, alentaa jopa sosiaaliturvaa [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] ja langettaa sakko hallinnollisena seuraamuksena. Sakotusta ei kuitenkaan käytetä ongelmakäyttäjille. Lisäksi poliisi voi ottaa käyttäjän kiinni [Puhemies koputtaa] todistajan roolissa, jossa heitä systeemi ilmeisen tehokkaastikin käyttää. Toisin sanoen, Suomen malliin verrattuna Portugalin malli on aika tiukka. Enkä ole vielä nähnyt, että tätä seuraamuspuolta Suomessa...

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt, arvoisa edustaja, alkaa tämäkin malli olemaan tiukka ja aika tulee täyteen.

...olisi tuotu tässä keskustelussa millään tavalla esiin. Syytä olisi, sillä rusinoiden poiminen pullasta ei tässä kohtaa käy.

Arvoisa puhemies! En kannata tätä kansalaisaloitetta.

17.16 **Rami Lehto ps:** Arvoisa herra puhemies! Monesti tänne saliin tuleva kansalaisaloite on kannatettava, mutta tätä kansalaisaloitetta en kannata. Edustaja Rantanen hyvin tässä totesi, mitä haittoja tässä on, ja olen hänen kanssaan aivan samaa mieltä. Toista mieltä oli edustaja Honkasalo, joka vahvisti vasemmiston mielipiteen huumemyönteisenä puolueena. Perussuomalaiset ovat yleensä olleet tätä vastaan, että kannabis laillistettaisiin. Meillä ei saa lakupiippuja myydä, ja nyt pitäisi saada sitten käyttää huumeita — on aika ihmeellistä kyllä. Monesti tässä kyllä on se, että jos joku käyttää kannabista ja se laillistettaisiin, niin kyllä siinä moni muu kaveri alkaisi kanssa miettiä, että kun tuo on laillista, niin kokeilenpa minäkin sitten sitä. Siinä kaveripiiri koko aika sitten laajenisi huumeiden käytössä, kun se on laillista. Kun kukaan ei enää pelkäisikään, että siitä voi jotain rangaistusta saada, niin eiköhän kokeilla sitten. Sitten äkkiä ollaan niissä vahvemmissakin huumeissa.

No, sitten jos saisi kotonakin kasvattaa näitä, niin niitten nuorten aloe vera -kasvit muuttuisivat kannabiskasveiksi äkkiä, kerta se onkin laillista, ja kasvatetaan, ja kun vaikka kaverit tulevat kylään, niin tarjotaan niille ja ehkä sitten itsekin siinä voisi kokeilla. Ja sitten poliisinkin tai naapureiden olisi vaikea saada näitä kasvattajia kiinni. Kun nykypäivänähän useasti hajuhaitoista huomataan rappukäytävässäkin, missä tapahtuu sitä kasvatusta, niin tämän jälkeen ei enää pystyttäisi, vaikka olisi kuinka laajaa se kasvattaminen, kun epäillään, että siellä on vain se yksi kasvi, mistä ne hajuhaitat sitten tulevat. No, sitten on paljon ihmisiä, ketkä eivät käyttäisi kannabista. Nämä kannabiksen käyttäjät äkkiä vuokraisivat ikkunalautoja näiltä ei-käyttäjiltä: ”Neljä kasvia sulle, niin mä annan sulle parikymppiä siitä korvausta.” Äkkiä rikollisliigatkin alkaisivat tekemään sitä, vaatia ihmisiltä, että nyt näitä kasveja pitää teidän ikkunalaudoille laittaa, että saadaan niitä sitten myytäväksi.

Meillä on Lahdessa todella vakava huumeongelma. Olen seurannut sitä, kuinka siitä johtuen polkupyörät katoavat ja siellä on murtoja paljon, rikollisjärjestöjä, niillä on välienselvittelyitä paljon. Kaikki nämä liittyvät huumeiden käyttöön siellä, ja se on todella hankala tilanne. Ja tällainen, että laillistetaan miedot huumeet, äkkiä johtaa niihin vakavampiin rikoksiin kumminkin, ei välttämättä kaikilla, mutta jos se pienelläkin ryhmällä lisääntyy, niin se on todella vakava asia.

17.19 **Marko Kilpi kok:** Arvoisa puhemies! Huumausaineet puhuttavat meitä jälleen kerran, ja hyvä niin. Huumausaineiden käyttö lisääntyy jatkuvasti, ja samalla lisääntyvät niistä aiheutuvat haitat. Jotkut ovat jo valmiita julistamaan sodan huumausaineita vastaan hävityksi.

Henkilökohtaisesti olen ollut huumausaineiden kanssa tekemisissä yli kaksi vuosikymmentä — niin kauan kuin olen ollut poliisissa — ja siitä ajasta olen toiminut joitakin vuosia myös huumausaineiden kenttävalvonnassa keskittyen pelkästään huumausainerikollisuuteen, elikkä kouriintuntuvaa kokemusta huumausaineista ja niiden vaikutuksista kyllä löytyy.

Kansalaisaloitteen tahtotila on poistaa kannabikselta rangaistavuus. Se tarkoittaa sitä, että pienten määrien hallussapito ja käyttö ei olisi rangaistavaa. Näissä keskusteluissa hyvin usein asia perustellaan hoidolla ja sen mahdollistamisella. Käyttäjät eivät hakeudu hoitoon, koska siitä koituu ongelmia. Asiaa perustellaan hyvin usein myös yksilönvapaudella. Jokaisen pitäisi saada tehdä omalla kehollaan, mitä haluaa. Perustelut ovat varsin hyviä ja jalojakin mutta kovin yksioikoisia.

Meillä on jo käytössä depenalisointi varsinkin nuorten suhteen. Huumausaineiden käyttörikoksen yhteydessä poliisin on tarjottava mahdollisuutta hoitoon. Jos hoitoon suostuu, ei sakkorangaistusta saa antaa. Jostain kumman syystä varsin harva tarttuu tähän mahdollisuuteen, vaikka siinä vaiheessa siitä ei ole enää sen enempää haittaa. Alaikäisten, 15 vuotta täyttäneiden kohdalla rangaistusta ei saa antaa ollenkaan, vaan ohjataan sosiaaliviranomaisten hoiviin ja muutenkin hoitoon.

Kannabiksen käyttö pitää jakaa kolmeen kategoriaan: lääkekäyttö, viihde- ja satunnaiskäyttö ja ongelmakäyttö. Lääkekäyttö on rajattava tästä keskustelusta pois, sitä ei kannata siihen sotkea. Satunnaiskäyttäjissä hyvin harva kokee käyttöä ongelmaksi ja sen vuoksi ei ole vailla sitä hoitoa. Ongelmakäyttäjissä ilmenee runsaasti sairaudentunnottomuutta, jonka ansiosta ei hoitoon hakeuduta. Muun muassa tämän vuoksi hoidolla perusteleminen ontuu pahemman kerran. Meillä ei ole pakkohoitoa eikä sellainen toimisi. Päihteistä irti pääseminen vaatii runsaasti omaa tahtoa, jotta siinä onnistutaan.

No, onko meillä riittävää hoitokapasiteettia? Esimerkiksi Kuopiossa katkolla on 12 hoitopaikkaa, joista kaksi on huumausaineiden käyttäjille. Jotta ajatellun kaltainen hoito voitaisiin järjestää, se vaatisi valtavia panostuksia hoitojärjestelmiin. Yleinen harhaluulo on myös se, että valvontaa ei enää tarvitsisi juurikaan tehdä. Kyllä tarvitsee, ja se muuttuisi entistä vaikeammaksi ja monimutkaisemmaksi. Yhdessä kädessä huumausaine olisi laitonta, ja toiseen käteen siirtyessä se muuttuisi lailliseksi. Tätä se tarkoittaisi, kun välittäminen olisi laitonta mutta hallussapito ja käyttäminen ei. Miten tällaista käytännössä valvotaan? [Leena Meri: Ei mitenkään!] — No ei mitenkään, juuri näin.

Kanadan kokemusten perusteella juuri valvonta on osoittautunut niin vaikeaksi ja monimutkaiseksi, että käyttäjienkin suunnalta on vaadittu paluuta entiseen laittomaan malliin, jotta tilanne olisi selkeämpi ja yksinkertaisempi. Ja täytyy muistaa se, että ei kannata säännellä sellaista, mitä ei voi valvoa, tämä on peruslähtökohta. Muuten se on täysin tyhjä kirjaus. Kansalaiset seuraisivat tarkkaan tätä asiaa ja sen toteutumista. Miten siihen reagoitaisiin, kun huomattaisiin, että toimivaa valvontaa ei voida järjestää eikä lainkuuliaisuutta juuri tässä asiassa vaadita. Miksi lainkuuliaisuutta pitäisi sitten muutenkaan noudattaa?

Kannabiksen käyttö näkyy kolmekin viikkoa seuloissa. Miten tätä asiaa valvotaan liikennevalvonnassa? Entä pitoisuudet? Ei ole olemassa yhtä ja ainoaa kannabista, vaan eri lajikkeilla on erilaisia THC-pitoisuuksia. Lajikkeita on valtavasti ja jatkuvasti jalostetaan lisää. Alkoholissa on tilavuusprosentit — miten THC-pitoisuuksia valvottaisiin? Se pitäisi kuitenkin tehdä laboratorion kautta. Mahdoton yhtälö.

Jos rangaistavuus poistettaisiin, se tarkoittaa sitä, että huumausaineiden käyttäjät pääsisivät käsiksi laillisesti aseisiin. Koska kyseessä ei ole rikos, ei olisi syytä evätä aselupia. Sisäministeri on linjannut, että rangaistavuuden poistaminen kannabikselta ei riitä, vaan rangaistavuus pitäisi poistaa kaikista huumeista. Kysynpä vain, onkohan sisäministeri tutustunut tähän asiaan riittävällä huolellisuudella. Nämä esittämäni seikat ovat vain muutamia poimintoja käytännön ongelmista, mitä tästä löytyy.

Hoitoon pääsy on äärimmäisen tärkeätä, siitä ei ole minkäännäköistä epäselvyyttä. Mikä meitä estää kehittämästä hoitoa ja sitä prosessia, miten hoitoon voidaan hakeutua? Ei tasan mikään. Me voimme vallan hyvin pitää huumeet laittomina ja kehittää siitä huolimatta hoitojärjestelmiä, käytäntöjä ja lainsäädäntöä. Ei tässä kannata lasta pesuveden mukana heittää menemään.

Ja lapsista puheen ollen, se suurin käytännön ongelma liittyy luonnollisesti nimenomaan lapsiin. Huumeiden saanti on anonyymiverkkojen ansiosta historiallisen helppoa.

Kokeilu- ja käyttökynnys on ennätyksellisen matalalla. Jos rangaistavuus poistettaisiin, kynnys katoaisi lopullisesti. Tällaisissa asioissa on aina ensimmäisenä tutkittava lapsivaikutuksia. Kuka täällä haluaa, että lapset pääsevät mahdollisimman helposti käsiksi huumeisiin? Ja jos joku on sitä mieltä, että tämä on ihan ok, niin muistakaa se, että meillä ei ole minkäänlaista päihdehoitoa lapsille eikä nuorille. Sekin kertoo jo aika paljon meidän järjestelmistä ja käytännöistä.

Arvoisa puhemies! Sota huumausaineita vastaan ei ole tarkoitettu voitettavaksi. Sitä ei voi voittaa. Siinä sodassa ei ole kuin häviäjiä. Kyse ei ole voittamisesta vaan tasapainosta. Yhteiskuntana meidän pitää säilyttää tässä asiassa edes jonkinlainen tasapaino, jotta voimme ylipäätään kutsua tätä uskottavasti ja perustellusti yhteiskunnaksi, jossa on turvallista elää. Rangaistavuuden poistaminen kannabikselta olisi merkittävä askel suuntaan, joka kaataisi tuon tasapainon.

Arvoisa puhemies! Pidän hyvin erikoisena, että ei sisäministeri eikä oikeusministeri ole täällä paikalla, [Timo Heinonen: Kyllä!] ja koska kumpikaan ei ole paikalla, niin ehdotan, että tämä asia pannaan pöydälle ja asian käsittelyä jatketaan esimerkiksi ensi torstaina. Tämä on sen verran vakava ja iso asia, että tämä vaatii kyllä sisäministerin ja ulkoministerin kuulolle. — Kiitos.

Andre vice talman Juho Eerola: Ledamot Kilpi har föreslagit att ärendet bordläggs, om jag räknar rätt, till plenum 3.12. Ärendet bordläggs alltså.

Finns det andra förslag till tidpunkt för bordläggningen?

Timo Heinonen saml: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kilpi teki hyvän ja kannatettavan ehdotuksen. Tämä on iso kansalaisaloite, ja kyllä silloin eduskunnan arvovallan ja kansanvallan arvon mukaista on se, että ministerit ovat täällä keskustelussa paikalla. Täällä ei ole paikalla oikeusministeri Henrikssonia, täällä ei ole paikalla sisäministeri Ohisaloa, ja meidän pitäisi keskustella Suomen kansan, ison joukon tekemästä kansalaisaloitteesta.

Andre vice talman Juho Eerola: Nu, ledamot Heinonen, gällande tidpunkten, om det finns något annat förslag.

Timo Heinonen saml: Mielestäni tämä ehdotus on hyvä ja kannatettava. Kannatan edustaja Kilven tekemää ehdotusta, että asian käsittelyä jatketaan torstaina 3. joulukuuta, ja puhemiehistö huolehtikoon, että ministerit ovat paikalla.

Andre vice talman Juho Eerola: I sig behöver detta förslag om bordläggning inte understöd, men nu har det understötts. Finns det andra förslag till datum? — Ledamot Niikko, har ni någon annan dag?

Mika Niikko saf: Puhemies! Tietysti tämä 3. päivä joulukuuta torstaina kuulostaa erittäin hyvälle, mutta se ajankohta täytyisi nyt katsoa sellaiseksi, että myös edustajat ovat täällä läsnä, että sitä ei laiteta sinne hännän viimeiseksi. Nimittäin on tärkeää...

Andre vice talman Juho Eerola: Vi för nu debatt om datumet.

Mika Niikko saf: No, tässä just keskustellaan päivän ajankohdasta.

Punkt i protokollet PR 152/2020 rd

Andre vice talman Juho Eerola: Finns det andra förslag till datum?

Mika Niikko saf: Kyllä tämä 3. päivä sopii erittäin hyvin.

Andre vice talman Juho Eerola: Så det kom inte några andra förslag. — Ledamot Purra, har ni ett annat datum?

Riikka Purra saf: Arvoisa puhemies! Haluan huomauttaa, että tämä riippuu siitä, mitä muita kansalaisaloitteita on mahdollisesti jo laitettu listalle, jotta tämä ei siirrä niitä, mitä muuten käsittelisimme ensi torstaina.

Andre vice talman Juho Eerola: Ledamot Soinikoski.

Mirka Soinikoski gröna: Arvoisa puhemies! Olisin kysynyt, onko ollut tapana, että aloitteiden käsittelyssä ovat aina paikalla asianomaiset ministerit.

Andre vice talman Juho Eerola: Det hör inte ihop med det här. Det kommer inga andra förslag till datum. — Ledamot Meri.

Leena Meri saf: Arvoisa puhemies! Vireillähän on toinen kansalaisaloite, joten esittäisin keskiviikkoa 2.12. — Tehän voitte peruuttaa teidän esityksenne ja esitätte 2.12.

Andre vice talman Juho Eerola: Nu har två förslag framställts. — Edustaja Kilpi.

Marko Kilpi saml: Arvoisa puhemies! Vedän pois tuon torstaivaatimuksen. Keskiviikko käy vallan mainiosti.

Andre vice talman Juho Eerola: Ledamot Kiljunen.

Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Jäin pohtimaan sitä, että kun tässä oli kriteerinä, että ministeri olisi paikalla, niin olisiko syytä tarkistaa ministeriltä ja sopia vain, että se pannaan pöydälle, ja katsoa sopiva päivä sen pohjalta.

Andre vice talman Juho Eerola: Nu är det bara fråga om datumet.

Riksdagen avslutade debatten om bordläggning av ärendet.

Ärendet bordlagt till plenum 2.12.2020.